

PROTOKOLL FRÅN SAMMANTRÄDE DEN 15 APRIL 2010

Plats: Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning, Telefonvägen 30

Närvarande

Gert Rosencrantz	Ordförande	SRF
Helmer Törnkvist	Vice ordförande	DHR
Ellinor Baurne	ledamot	Attention
Alice Hafn	ledamot	IFS
Kerstin Hållbus	ledamot	RSMH
Eva Larsson	ledamot	FEB
Elena Pembrink	ledamot	FHDBF
Abit Dundar	ordförande (FP)	stadsdelsnämnden
Jan Wallman	vice ordförande (S)	stadsdelsnämnden
Maria Mannerholm	stadsdelsdirektör	stadsdelsförvaltningen
Ingrid Widebäck	avdelningschef	social omsorg
Inger Nilsson	administrativ sekreterare	social omsorg

1. Sammanträdets öppnande

Gert Rosencrantz utsågs till ordförande för mötet. Dagordningen fastställdes.

2. Protokollsjustering

Gert Rosencrantz och Kerstin Hållbus utsågs till protokollsjusterare.

3. Möte med stadsdelsnämndens presidium

Under punkten avhandlades följande frågor:

- *Snöröjningen.* Rådet var missnöjt med hur snöröjningen sköts under vintern. Gert Rosencrantz framförde att för hans del som synskadad har vintern varit ett elände. Snön har plogats upp på trottoarerna, vilket varken ledarhund eller vit käpp har klarat av. Det har också varit problematiskt med halkan och snö som skottats ned från taken.

Abit Dundar höll med om att den inte fungerat bra och förklarade att hans parti kommit fram till att både snöröjning och renhållning bör skötas lokalt så att det är enklare att se, åtgärda och följa upp problem. Ansvaret för dessa frågor bör därför återföras till stadsdelarna. Jan Wallman instämde i detta, vilket även rådet gjorde.

- *Liljeholmsgallerian.* Rådet påpekade att det finns onödiga nivåskillnader på flera ställen inne i gallerian och att det saknas markeringar på torget utanför gallerian. Att hitta till butiker etc. i gallerian är nästan omöjligt, bl.a. därför att där saknas raka linjer. Det är också svårt att hitta vägen från gallerian till

tunnelbanan. Till och från de olika planen finns mest rulltrappor som inte kan användas av personer med ledarhund. Hissarna är få och det är svårt att få plats i dem med större rullstolar etc. Efter sin rundvandring i höstas i gallerian påpekade rådet bristerna till Citycon, men därifrån har man inte svarat. Rådet har påpekat bristerna till Citycon, men inte fått något svar. Rådet tycker att Citycon varit nonchalanta liksom den tillgänglighetskonsult som firman anlitat. Rådet menade att det kom in sent i planprocessen trots att det försökt få vara med på ett tidigt stadium. Det som är viktigt att åtgärda nu är skyltningen.

Abit Dundar beklagade att han missat rundvandringen med rådet i gallerian i höstas. I egenskap av ledamot i stadsbyggnadsnämnden visste han att staden kräver att regler om tillgänglighet ska följas vid nybyggnation. Den inre utformningen av t.ex. gallerian har staden dock inte något att säga till om.

Maria Mannerholm åtog sig att ringa till Citycon och föra fram rådets synpunkter på bristerna i tillgängligheten. Om det behövs kan presidiet skriva brev till Citycon.

- *Nämndens arbete med frågor som rör personer med funktionsnedsättning.* Rådet undrade hur nämndens ordförande såg på hur arbetet ska bedrivas med frågor som rör funktionsnedsättning. På mötet i höstas med representanter för nämnden talade politikerna mest om trottoarkanter, men det finns en mängd annat som också är viktigt. Ellinor Baurne delade ut en lista (se bilaga) med viktiga frågor för stadsdelsnämnden att tänka på när det gäller invånare med funktionsnedsättningar. Hon menade att det inte bara handlar om fysisk tillgänglighet och att personer med funktionsnedsättningen behöver ställa högre krav på nämnden än andra medborgare .

Abit Dundar kommenterade att vi har LSS som är en rättighetslagstiftning och det är bra. De lokala politikerna har ambitioner vad gäller personer med funktionsnedsättning, men behöver att rådet säger vad det vill och tycker.

Jan Wallman tackade för Ellinor Baurnes lista och menade att den kan användas som påminnelse om att det finns annat att beakta än fysisk planering.

Ellinor Baurne påpekade att det i förslaget till treårsplanering för nämnden finns fler och vackrare ord om äldreomsorgen än det gör om stöd och service.

Maria Mannerholm lovade fundera på vilka signaler som texterna ger, men menade att ordvalen i detta fall inte säger något om förvaltningens syn på vad som ska eftersträvas. Förslaget är ett dokument som ska levereras till staden centralt och tjäna som underlag för övergripande planering, varför det som ska beskriva där är tendenser och behov.

- *Samarbetet mellan landstinget om kommunen kring personer med psykisk sjukdom.* Alice Hafn undrade hur samarbetet fungerar mellan landstinget och kommunen vad gäller personer med psykisk funktionsnedsättning. - Jan Wallman svarade att nämnden uppmärksammar frågan, men att de som kan svara på den är brukarna själva.
- *Tora.* Alice Hafn påpekade att brukarna själv nu skrivit till nämnden om att Toras lokaler är för små och att det var känt redan när verksamheten flyttade till de nuvarande lokalerna. - Maria Mannerholm svarade att det förslag som nu läggs till nämnden innebär att förvaltningen ska försöka hitta kompletterande lokaler i närheten av Tora.
- *Samarbete mellan handikappråden.* Jan Wallman undrade om handikappråden samarbetar sinsemellan. Gert Rosencrantz menade att ledamöterna i råden träffar representanter från andra råd i sina respektive föreningar. Ellinor Baurne berättade att HSO ordnar olika möten etc. för råden, men att något organiserat samarbete inte finns mellan dem. Hägersten-Liljeholms handikappråd har tillskrivit idrottsnämndens handikappråd om behovet av renovering av Västertorpsbadet. - Abit Dundar berättade att beslut nu finns om att badet ska renoveras.
- *Förebyggande verksamhet för barn och ungdom.* Rådet menade att det är viktigt att satsa tidigt på barn och ungdomar. Det behövs därför förebyggande verksamhet för dem och särskilt för ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. En annan grupp som bör uppmärksammas är de som inte kommer iväg till skolan.

Förvaltningen berättade att det i stadsdelsområdet är väl försörjt med förebyggande verksamheter i form av parklekar, ungdomsgårdar och fältassistenter samt att det finns ett utbud av frivilliga insatser i form av ungdomsstöd, föräldrarådgivare och familjehandlare. Dessutom finns vid förskoleavdelningen en samordnare för barn i behov av särskilt stöd som bedömer behov och kan fördela pengar till insatser för barnen. Förvaltningen håller med om att det är viktigt att arbeta med de barn som inte går i skolan och sökte därför medel till ett projekt för dessa s.k. hemmasittare. Ansökan avslogs men förvaltningen ska göra ny ansökan till ett sådant projekt.

- *Rådets möjlighet att påverka.* Rådet påpekade att det vill komma in så tidigt som möjligt i olika ärenden för att kunna påverka, både vad gäller stadsplanering och i andra frågor. Nu får rådet ärendena någon dag innan sitt sammanträde, vilket är alldeles för sent.

Abit Dundar berättade att stadsdelsnämndens ledamöter får sammanträdeshandlingarna samtidigt som rådet får dem. När stadsbyggnadsärenden ska

behandlas brukar stadsbyggnadsnämnden handikappråd lämnar synpunkter på förslagen.

Maria Mannerholm sade att det finns en årsplan för stora ärenden som nämnden ska behandla, som tertialrapporter och verksamhetsplaner, men övriga ärenden får förvaltningen ofta väldigt sent. Förvaltningen har därför inte någon förhandsinformation för egen del och kan därmed inte heller informera rådet.

- *Nämndens sammanträdesformer.* Rådet undrade vilken erfarenhet nämnden har av den nya ordningen med medborgarmöte och separat beslutsmöte.

Abit Dundar svarade att besökarantalet på mötena har varierat beroende på vilka frågor som varit aktuella. Arbetsformerna går troligen att utveckla, men medborgarmötena som de är väcker tankar och frågor hos politikerna inför de formella sammanträdena.

Jan Wallman instämde i detta och påpekade att nämndens öppna möten är en av de få möjligheter som finns för medborgarna att få träffa sina politiker. Möten i centrala nämnder och styrelser är inte öppna för allmänheten.

Eva Larsson påpekade att hon som elöverkänslig mår dåligt i nämndens möteslokal på grund av alla trådlösa nätverk och lågenergilampor som finns där.

- *Söderortsvisionen.* Rådet undrade hur arbetet går med Söderortsvisionen och påpekade att det är viktigt med tvärförbindelser i söderort.

Abit Dundar svarade att kommunfullmäktige har beslutat om visionen och att den kommer som tema på medborgarmötet den 17 maj. Maria Mannerholm berättade att busslinjerna i området ska ses över, spårvagn kommer men först på sikt.

Ordförande tackade presidiemedlemmarna för att de kommit till mötet och Abit Dundar tackade för att de fått komma.

Nästa möte med nämnden blir den 19 augusti, då representanter för alla partierna är inbjudna att komma.

4. Information från stadsdelsförvaltningen

a) *Nämndärenden.* Förvaltningen informerade om de ärenden som ska behandlas på stadsdelsnämndens sammanträde den 22 april. Följande ärenden föredrogs särskilt.

- *Medborgarförslag om snickeriet inom Hägergruppen.* Ny version av ärendet utdelades. Ingrid Widebäck berättade att brukarantalet viker vid de socialpsykiatriska verksamheterna beroende på att de yngre med psykisk funktionsnedsättning inte vill gå på sysselsättning utan vill ha praktik och annat som man erbjuder på t.ex. Kravatten. Valfrihetssystemet har lett till att en del brukare har valt annan verksamhet än den som förvaltningen driver. När brukarna blir färre blir ekonomin för verksamheterna sämre och förvaltningen måste vidta åtgärder för att budgeten ska hållas. Mot bakgrund av detta bedömer förvaltningen det som omöjligt att ha kvar snickeriet när landstinget inte finns kvar som medfinansier av snickerilokalen. Resten av Hägergruppen blir dock kvar. För att tillfredsställa önskemål om att snickeri även i fortsättningen förs diskussioner med Älvsjö stadsdelsförvaltning om samarbete kring det snickeri som finns på Solbergagården.

Kravatten kommer att få nya och bättre lokaler på Axelsbergs ungdomsgård.

Rådet menade att det är viktigt att utveckla verksamheterna och att ha t.ex. dataverksamhet som kan locka yngre. Ingrid Widebäck höll med och berättade att verksamhet baserad på datorer finns på Nätverkets yrkesgrupp. Nätverket är efterfrågat och många av brukarna kommer från andra stadsdelar.

- *Medborgarförslag om Toralokalen.* Förvaltningen håller med förslagsställarna om att Toralokalen är för liten och söker därför kompletterande lokaler i närheten av Tora. – Rådet hade inga ytterligare kommentarer utöver de som givits tidigare under mötet.
- *Underlag för budget 2011 ...* Ärendet är ett inriktningsärende om samhällsutvecklingen. En tendens som framhålls är att personer med funktionsnedsättning flyttar till de nya lägenheter som byggs i stadsdelsområdet och att det ger fler ärenden hos förvaltningen. En ökning kan också ses av svårt sjuka barn i behov av insatser. Andra typer av ärenden ökar däremot inte, troligen på grund av bostadsstrukturen i området. – Rådet hade inga synpunkter.
- *Månadsrapport* (ej utsänd). Den senaste prognosen, som dock är osäker, tyder på ett nollresultat för förvaltningen. Noggrannare analys görs i samband med den kommande tertialrapporten.

b) *Övriga frågor från förvaltningen.* – Inga frågor fanns att ta upp.

5. Tillgänglighet

Inga frågor fanns att ta upp.

6. Barnfrågor

Inga frågor fanns att ta upp.

7. Övriga frågor

- a) Biståndsbedömaren Mirja Dahlberg kommer till sammanträdet den 17 maj för att berätta om sitt arbete med personer med psykisk funktionsnedsättning.
- b) Ellinor Baurne framförde att medlemmar i Attention tycker att det byts personal ofta vid beställarenheten funktionsnedsättning. Ingen information ges om varför bytena sker. Ingrid Widebäck förklarade hur personalsituationen varit vid enheten samt lovade tala med enhetschefen om hur brukarna fått information om personalförändringarna.
- c) Rådet har inte fått några frågor från allmänheten efter annonsen i Mitt i Söderort och inte heller som resultat av informationsbroschyren. Det kan bero på att många hör av sig direkt till de olika föreningarna. Rådet undrade om det var dags att göra en ny informationskampanj, men fattade inget beslut om detta. Ingrid Widebäck förklarade att det finns möjlighet för rådet att skriva några rader i förvaltningens månadsannons i lokaltidningen.

8. Avslutning

Ordförande förklarade mötet avslutat.

Inger Nilsson
sekreterare

Gert Rosencrantz
ordförande

Kerstin Hållbus
ledamot

UTKAST

Ellinor Baurne, 2010-04-15

Viktiga frågor för stadsdelsnämnden att tänka på när det gäller invånare med funktionsnedsättningar

Delaktighet, tillgänglighet, bemötande

- **delaktighet** betyder att personer med funktionshinder skall ha jämlika levnadsvillkor
- **delaktighet** så att personer med funktionsnedsättningar skall kunna delta på samma villkor som andra i utbildning, arbete, kultur- och fritidsaktiviteter
- **fysisk tillgänglighet**, att kunna röra sig i stadsdelen, besöka platser, anläggningar mm. Det skall även finnas hissar och toaletter. Även tänka på allergiker, överkänsliga för ljud och el
- **kommunikativ tillgänglighet**, assistans, tolkar, lättläst eller hjälpmedel för att kommunikation mellan människor skall fungera, såväl fysisk som elektronisk. Anpassade möten och kontakter, information mm
- **psykosocial tillgänglighet** betyder att avlägsna mentala hinder och negativa attityder. Kan vara brist på empati, dåligt bemötande, tidsbrist, okunskap om funktionshinder

Stöd, service och omsorg

- **insatser enligt SoL och LSS, god-man och personligt ombud** skall erbjudas personer med funktionshinder, även uppsökande verksamhet

Kultur, rekreation, idrott

- **kultur, rekreation, idrott**, såväl i allmän regi som privat, skall utformas så att personer med funktionshinder kan och vill delta
- **stadsdelen bör komplettera** med utbud av dessa slag om det saknas verksamheter för personer med funktionshinder

Boende

- **bostäder i olika utförande** skall finnas och anpassas till de skilda behov personer med funktionshinder har. De skall erbjudas alla som har behov. Valfrihet men även kontinuitet viktig. Stor vikt skall läggas på god utformning kvalificerad personal
- **boendestöd** som alternativ skall finnas